YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
13 päivänä maaliskuuta 1984 *

Asiassa 16/83,

jonka Landgericht München II (kymmenes rikosasiain jaosto) on saattanut perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensiksi mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, joka koskee viinilain (*Weingesetz*) rikkomista ja jossa vastaajana on

Karl Prantl,

ennakkoratkaisun perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti J. Mertens de Wilmars, jaostojen puheenjohtajat T. Koopmans ja Y. Galmot sekä tuomarit P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco, O. Due ja U. Everling,

julkisasiamies: Sir Gordon Slynn,
kirjaaja: P. Heim,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Landgericht München II on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 12.1.1983 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 28.1.1983

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkintaa, voidakseen arvioida, onko viinistä, väkevästä viinistä ja viiniä sisältävistä juomista 15.7.1971 annetun Saksan asetuksen (*Bundesgesetzblatt* 1971, I osa, s. 926, jäljempänä viiniasetus) 17 pykälä yhteensopiva yhteisön oikeuden kanssa.

2 Nämä kysymykset on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajana on juomien kauppaa harjoittava Italian kansalainen Karl Prantl, jonka väitetään käyttäneen niin sanottuja *Bocksbeutel*-pulloja sääntöjen vastaisesti tuodessaan Saksan liittotasavaltaan ja varastoidessaan ja myydessään siellä yhtäjaksoisesti 3.12.1980 ja 10.9.1981 välisen ajanjakson ajan italialaista punaviiniä, joka oli lähtöisin Girlanissa (Bolzanon maakunta, Trentino Alto Adige) sijaitsevalta Martinin viinitilalta.

3 Niin sanotulla *Bocksbeutel*-pullolla on sille ominainen paksumahainen muoto, ja Frankenissa, niin sanotussa Badenin Frankenlandissa ja neljässä Badenin keskiosissa sijaitsevassa kunnassa tuotettuja laatuviinejä (tma-laatuviinejä) pidetään kaupan tällaisissa pulloissa. Frankenissa tällaista pulloa on käytetty perinteisesti useiden vuosisatojen ajan.

4 Myös Bolzanon maakunnassa Italiassa *Bocksbeutel*-tyyppistä pulloa on käytetty perinteisesti yli sadan vuoden ajan. Perinteinen italialainen *Bocksbeutel*-tyyppinen pullo on hieman Frankenin *Bocksbeutel*-pulloa pyöreämpi ja sen kaula on hiukan lyhyempi kuin viimeksi mainitussa pullossa.

5 Saksan viiniasetuksen, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian kannalta merkityksellisten tosiseikkojen tapahtuma-aikana, 17 pykälässä säädetään:

"Ainoastaan Frankenin, Badeniin kuuluvan Taubertalin ja Schüpfergrundin sekä Neuweierin, Steinbachin, Umwegin ja Varnhaltin kuntien muodostamalta määritetyltä alueelta lähtöisin olevia tma-laatuviinejä voidaan pitää kaupan perinteisen tyyppisiin *Bocksbeutel*-pulloihin pullotettuina."

Saman asetuksen 23 pykälän 2 momentissa säädetään:

"Viinilain (*Weingesetz*) 67 pykälän 5 momentin 2 kohdan mukaisesti rangaistaan sitä, joka 17 pykälän vastaisesti saattaa *Bocksbeutel*-pulloissa markkinoille muita kuin kyseisessä pykälässä mainittuja tuotteita."

6 Amtsgericht Miesbach vapautti 6.7.1982 pääasian vastaajan syytteestä katsoen, että vaikka tämän käyttämät pullot olivat olleet viiniasetuksen 17 pykälässä tarkoitettuja perinteisen tyyppisiä *Bocksbeutel*-pulloja, kyseistä säännöstä ei ollut perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan nojalla mahdollista soveltaa.

7 Yleinen syyttäjä haki kyseiseen päätökseen muutosta Landgericht München II:ssa väittäen, ettei viiniasetuksen 17 pykälässä ole kysymys perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisesta tuonnin määrällisestä rajoituksesta ja että kyseisen pykälän säännös on perusteltu kuluttajan edun ja hyvän kauppatavan vaalimisen kannalta.

8 Landgerichtin arvion mukaan Prantlin yrityksen käyttämät pullot "muistuttavat muodoltaan paljolti Frankenin *Bocksbeutel*-pulloa", ja kyseinen tuomioistuin on taipuvainen pitämään kyseisiä pulloja viiniasetuksen 17 pykälässä tarkoitettuina perinteisen tyyppisinä *Bocksbeutel*-pulloina. Tuomioistuin haluaa kuitenkin selvittää, onko kyseisen säännöksen soveltaminen toisesta jäsenvaltiosta lähtöisin olevan viinin tuontiin yhteensopivaa perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan kanssa.

9 Näin ollen Landgericht München II on pitänyt tarpeellisena, että ennen kuin se antaa päätöksensä rikosasiassa yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Vastaako viinistä, väkevästä viinistä ja viiniä sisältävistä juomista 15.7.1971 annetun asetuksen (*viiniasetus*) 17 pykälä vaikutuksiltaan ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa kiellettyä tuonnin määrällistä rajoitusta?

2. Voidaanko viiniasetuksen 17 pykälää soveltaa käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvissä erityisolosuhteissa ETY:n perustamissopimuksen 36 artiklassa mainittujen oikeushyvien suojelemiseksi?"

10 Kuten Saksan liittotasavallan hallitus on perustellusti huomauttanut, yhteisöjen tuomioistuin ei voi perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä antaa ratkaisua kansallisten säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyydestä. Se voi kuitenkin, kuten se on lukuisissa tuomioissaan todennut, antaa kansalliselle tuomioistuimelle yhteisön oikeuden tulkintaan tarvittavat tiedot, joiden avulla kyseinen kansallinen tuomioistuin voi ratkaista käsiteltäväkseen saatetun asian.

11 Kansallisen tuomioistuimen on siis katsottava pyytävän ratkaisua siitä, onko perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan määräyksiä tulkittava niin, että ne estävät edellä tarkoitetussa kansallisessa säännöstössä vahvistettujen kaltaisten säännösten tai määräysten antamisen.

Viinin yhteistä markkinajärjestelyä koskevan yhteisön säännöstön soveltaminen

12 Ensiksi on aiheellista tarkastella komission ensisijaisesti esittämiä huomautuksia, joissa vedotaan siihen, että viinin yhteisestä markkinajärjestelystä on annettu tyhjentävä yhteisön säännöstö, johon sisältyvät kaikki tarpeelliset säännökset viinien esittelystä ja tiettyjen astioiden käytöstä eri laatuisten ja eri alkuperää olevien viinien erottamiseksi toisistaan. Komissio päättelee tästä, että asiasta on nyt annettu yhteisön oikeuden säännöksiä, jotka ovat ensisijaisia, eikä jäsenvaltioilla ole enää kyseisen yhteisön säännöstön voimaan tultua toimivaltaa pitää voimassa tai vahvistaa valtionsisäisiä oikeussääntöjä kyseisellä alalla.

13 On totta, että kun yhteisestä markkinajärjestelystä annetun säännöstön voidaan katsoa olevan tyhjentävä sääntely, jäsenvaltioilla ei ole enää tällä alalla toimivaltaa, jollei yhteisön oikeudessa nimenomaisesti toisin säädetä.

14 On myös totta, että kansallisen tuomioistuimen arvioitaviksi saatettujen tosiseikkojen tapahtuma-aikana viinin yhteistä markkinajärjestelyä koskevien yhteisön oikeuden säännösten (erityisesti viinikaupan yhteisestä järjestämisestä 5.2.1979 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 337/79, EYVL L 54, s. 1; viinien ja rypälemehujen kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä 5.2.1979 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 355/79, EYVL L 54, s. 99; viinien ja rypälemehujen kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 1608/76 muuttamisesta seitsemännen kerran 8.8.1980 annettu komission asetus (ETY) N:o 2164/80, EYVL L 214, s. 1, ja viinien ja rypälemehujen kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 26.3.1981 annettu komission asetus (ETY) N:o 997/81, EYVL L 106, s. 1) voidaan katsoa olevan tyhjentävä sääntely erityisesti hintojen ja interventioiden, kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmän, tuotantoa ja tiettyjä enologisia käytäntöjä koskevien sääntöjen samoin kuin viinien kuvausta ja pakkausmerkintöjä koskevien vaatimusten osalta.

15 On kuitenkin aiheellista huomauttaa, että asetuksen (ETY) N:o 337/79 54 artiklan 1 kohdassa on erityissäännöksiä, joiden mukaan "neuvosto vahvistaa tarvittaessa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta 1 artiklassa lueteltujen tuotteiden kuvausta ja esittelyä koskevat säännöt. Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen sääntöjen voimaantuloon asti sovelletaan jäsenvaltioiden vahvistamia asiaa koskevia sääntöjä". Toisaalta asetuksen (ETY) N:o 355/79 40 artiklassa täsmennetään ainoastaan, että astioiden käytölle voidaan asettaa tiettyjä erikseen vahvistettavia vaatimuksia erityisesti eri laatuisten ja eri alkuperää olevien tuotteiden erottamiseksi toisistaan, ja saman asetuksen 43 artiklassa säädetään, että viinien kuvauksesta ja esittelystä ei saa aiheutua sekaannusta tuotteen ominaispiirteiden, alkuperän ja koostumuksen suhteen. Tietyn muotoisille pulloille myönnettävän suojan osalta asetuksen (ETY) N:o 997/81 18 artiklassa tyydytään suojaamaan *flûte d'Alsace* -tyyppisen pullon käyttö.

16 Pullojen muoto ja siihen mahdollisesti liittyvä suoja on yhteisen markkinajärjestelyn perusperiaatteisiin nähden luonteeltaan toissijainen kysymys, eikä *flûte d'Alsace* -pullon suojaa koskevista säännöksistä voida päätellä, että yhteisön lainsäätäjä olisi ne antaessaan käyttänyt tyhjentävästi sille edellä mainitussa 54 artiklassa myönnetyn toimivallan. Tältä osin voidaan lisäksi todeta, että yhteisön tasolla on jo useiden vuosien ajan käyty *Bocksbeutel*-pullon suojajärjestelmän käyttöönottoon tähtääviä neuvotteluja ja että tätä tarkoitusta varten on laadittu useita asetusehdotuksia tuloksetta. Näin ollen on ilmeistä, ettei yhteisön lainsäädännössä *flûte d'Alsace* -tyyppiselle pullolle myönnettyä suojaa ole tarkoitettu yksinoikeudeksi. Tämän vuoksi asetuksen (ETY) N:o 337/79 54 artiklan 1 kohdassa mahdollistetaan jäsenvaltioiden antamien asiaa koskevien sääntöjen pitäminen voimassa sillä edellytyksellä, että ne eivät ole ristiriidassa perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen kanssa.

17 Näin ollen komission ensisijaisesti esittämiä huomautuksia ei voida hyväksyä, ja kansallisen tuomioistuimen esittämiin perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkintaa koskeviin kysymyksiin on vastattava.

Perustamissopimuksen 30 artikla (ensimmäinen kysymys)

18 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii pääasiallisesti selvittämään, onko perustamissopimuksen 30 artiklaa tulkittava siten, että sellaisen säännöstön, jossa tietyn muotoisen pullon käyttöoikeus rajataan tietyille kotimaisille tuottajille ja jonka mukaan kaikkia muita käyttäjiä rangaistaan samankaltaisen pullon käytöstä, soveltaminen jäsenvaltiossa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan viinin tuontiin on määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

19 Saksan liittotasavallan hallitus on väittänyt, ettei perustamissopimuksen 30 artikla koske riidanalaista viiniasetuksen säännöstä, koska

- kyseinen kansallinen säännös ei ole sellainen kansallinen toimenpide, jolla voisi olla tuntuva vaikutus yhteisön sisäiseen kauppaan,

- sitä sovelletaan erotuksetta kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin,

- siinä säädetään rangaistavaksi ainoastaan alkuperäisten *Bocksbeutel*-pullojen käyttö eikä se näin ollen tavallisesti koske vastaavia pulloja käyttäviä tuojia, jos näiden käyttämät pullot eroavat vähänkin alkuperäisistä pulloista,

- se on perusteltu kuluttajansuojan ja hyvän kauppatavan kannalta, koska alkuperäistä *Bocksbeutel*-pulloa on pidettävä maantieteellistä alkuperää koskevana epäsuorana kuvauksena.

20 Ensiksikin on aiheellista palauttaa mieliin, että perustamissopimuksen 30 artiklassa kielletään kaikki määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Tämän kiellon rikkomiseen riittää, että kyseiset toimenpiteet voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa suoraan tai välillisesti, eikä kyseisten toimenpiteiden vaikutuksen yhteisön sisäiseen kauppaan tarvitse olla tuntuva.

21 Toiseksi on syytä huomauttaa, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo useissa tuomioissaan todennut, perustamissopimuksen 30 artiklassa esitetty kielto koskee myös sellaista tuotteen kauppaa koskevaa kansallista säännöstöä, jota sovelletaan erotuksetta kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin, jos sillä on tosiasiallisesti tyypillistä kotimaista tuotantoa suojaava ja siten vastaavasti tiettyjä muista jäsenvaltioista lähtöisin olevia tuoteryhmiä epäsuotuisaan asemaan saattava vaikutus.

22 Tältä osin viiniasetuksen 17 pykälässä vahvistetun kaltaisella säännöstöllä, jossa tietyn muotoisen pullon käyttöoikeus rajataan tietyille kotimaisille viinintuottajille, on kotimaista tuotantoa suojaavia vaikutuksia, koska sillä suositaan kyseisiä tuottajia niihin muiden jäsenvaltioiden tuottajiin nähden, jotka ovat perinteisesti pullottaneet viininsä saman muotoisiin tai muodoltaan hyvin samankaltaisiin pulloihin.

23 Halutessaan pitää viiniään kaupan siinä jäsenvaltiossa, jossa pääasiassa oikeudenkäynnin kohteena oleva säännöstö on vahvistettu, viejäjäsenvaltion tuottajat joutuvat tuolloin tosiasiallisesti pakkaamaan viininsä tiettyjä markkinoita varten erilaisiin pulloihin kuin ne, joita kyseiset tuottajat ovat perinteisesti käyttäneet sekä alkuperämaassa että muiden jäsenvaltioiden markkinoilla. Kyseisten viinien kaupan pitäminen muodostuu tällä tavoin vaikeammaksi tai kalliimmaksi erityisesti niiden lisäkustannusten vuoksi, joita aiheutuu tarpeesta pakata kyseiset tuotteet erityisellä tavalla, jotta ne olisivat määrävaltion markkinoilla voimassa olevien vaatimusten mukaisia. Lisäksi kyseisiltä tuottajilta jää saamatta se kaupallinen etu, jonka nämä muutoin voisivat saada käyttäessään markkinoilla, joilla kyseistä säännöstöä sovelletaan, alkuperäjäsenvaltiossa tai -alueella perinteisesti käytettyä pakkausta.

24 Näin ollen on ilmeistä, että vaikka tällaista säännöstöä sovelletaan erotuksetta kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin, sillä on tosiasiallisesti kotimaista tuotantoa suojaavia vaikutuksia. Perustamissopimuksen 30 artiklassa esitetty kielto soveltuu näin ollen myös tähän säännöstöön.

25 Kolmanneksi on totta, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on useissa tuomioissaan todennut, kyseisten tuotteiden pakkaamista koskevan tyhjentävän yhteisen säännöstön puuttuessa on kansallisten oikeussääntöjen eroista aiheutuvat tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoitukset yhteisössä hyväksyttävä siltä osin kuin tällaisia kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin erotuksetta sovellettavia oikeussääntöjä voidaan pitää perusteltuina sen vuoksi, että ne ovat välttämättömiä muun muassa kuluttajansuojaa ja hyvää kauppatapaa koskevien pakottavien vaatimusten täyttämiseksi.

26 Periaatteessa ei voida kiistää sellaisten säännösten ja määräysten olevan oikeutettuja, joiden tarkoituksena on sekaannuksen välttäminen kuluttajien keskuudessa eri alkuperää olevien ja eri laatuisten viinien suhteen. Tämä on erityisen tärkeä huolenaihe, kun kysymys on viineistä, joiden osalta perinteillä ja erityisluonteella on suuri merkitys. Asetuksen (ETY) N:o 355/79 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaankin tältä osin, että "kaikkien kuvausten ja esittelyjen tavoitteena on oltava niin todenperäisten ja täsmällisten tietojen antaminen kuin on tarpeen, jotta mahdollinen ostaja ja kyseisten tuotteiden kaupan hallinnosta ja valvonnasta vastaavat julkiset elimet voivat muodostaa käsityksensä kyseisistä tuotteista; näin ollen olisi vahvistettava säännöt, jotka mahdollistavat tämän tavoitteen saavuttamisen", ja sen kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että "olisi pyrittävä parhaan mahdollisen tiedon antamiseen niille, joita asia koskee, ottaen kuitenkin samanaikaisesti huomioon sekä jäsenvaltioiden että kolmansien

maiden erilaiset käytännöt ja perinteet samoin kuin yhteisön oikeuden kehityksen".

27 Kun ratkaistavana on kuitenkin se, voidaanko kansallisessa säännöstössä perustellusti kieltää maahan tuotujen viinien pitäminen kaupan tietyn tyyppisissä pulloissa jonkin maantieteellistä alkuperää koskevan epäsuoran kuvauksen suojaamiseksi kuluttajansuojan perusteella, on syytä huomauttaa, että yhteismarkkinajärjestelmässä viinien esittelyä koskeva kuluttajansuoja ja hyvä kauppatapa on varmistettava kunnioittaen molemminpuolisesti eri jäsenvaltioissa vilpittömiä ja perinteisesti noudatettuja menettelytapoja.

28 Tältä osin asian käsittelyssä yhteisöjen tuomioistuimessa on ilmennyt, että *Bocksbeutel*-pullon tyyppisiä tai siitä niin vähän poikkeavia pulloja, että kuluttajan on mahdotonta näitä eroja havaita, on käytetty perinteisesti tietyiltä Italian alueilta peräisin olevien viinien kaupan pitämisessä. Yhden jäsenvaltion kansallisessa säännöstössä taattu yksinoikeus tietyn tyyppisen pullon käyttöön ei näin ollen saa estää toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien viinien tuontia, jos nämä viinit on pakattu saman muotoisiin tai muodoltaan samankaltaisiin pulloihin vilpittömien ja kyseisessä jäsenvaltiossa perinteisesti noudatettujen menettelytapojen mukaisesti.

29 Vaikka Saksan liittotasavallan hallitus väittää, että eri alkuperää olevien viinien pitäminen kaupan saman tyyppisissä pulloissa voi johtaa kuluttajia harhaan, on aiheellista todeta, että viinien pakkausmerkintöjä koskevat yhteisön säännökset ja erityisesti määritetyillä alueilla tuotettujen laatuviinien pakkausmerkintöjä koskevat asetuksen (ETY) N:o 355/79 12–18 artiklan säännökset muodostavat erityisen yksityiskohtaisen säännöstön, jonka avulla pelätyt sekaannukset voidaan välttää.

30 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että sellaisen kansallisen säännöstön, jossa tietyn muotoisen pullon käyttöoikeus annetaan vain tietyille kotimaisille tuottajille, soveltaminen jäsenvaltiossa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien viinien tuontiin on määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, jos kyseisen tai vastaavan muotoisen pullon käyttö on alkuperäjäsenvaltiossa perinteisesti noudatetun ja vilpittömän käytännön mukaista.

Perustamissopimuksen 36 artikla (toinen kysymys)

31 Tässä kysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, voidaanko jollakin perustamissopimuksen 36 artiklassa määrätyistä tavaroiden vapaan liikkuvuuden perusperiaatteesta tehtävistä poikkeuksista perustella sellaisen säännöstön soveltamista, jossa tietyn muotoisen pullon käyttöoikeus rajataan tietylle kotimaiselle viinintuottajaryhmälle.

32 Tältä osin Saksan liittotasavallan hallitus on ensiksikin väittänyt, että viiniasetuksen 17 pykälä on perusteltu perustamissopimuksen 36 artiklassa tarkoitetun yleisen järjestyksen suojaamiseksi, koska sen säännöksiin liittyy rangaistusseuraamuksia.

33 On syytä huomauttaa, ettei se, että säännöstöön liittyy rangaistusseuraamuksia, riitä tekemään siitä perustamissopimuksen 36 artiklassa tarkoitettuun yleisen järjestyksen käsitteeseen kuuluvaa.

34 Toiseksi Saksan liittotasavallan hallitus on väittänyt, että Frankenissa ja Badenissa tuotetun viinin esittelyllä "alkuperäisissä *Bocksbeutel*-pulloissa" annetaan epäsuoraa tietoa viinin maantieteellisestä alkuperästä ja että siinä on näin ollen kysymys määritetylle alueelle sijoittautuneiden tuottajien teollisesta ja kaupallisesta oikeudesta, jota riidanalaisella säännöstöllä voidaan perustellusti suojella.

35 Tältä osin on tarpeen ainoastaan todeta kyseiseen väitteeseen sisältyviä oikeudellisia kysymyksiä ratkaisematta, etteivät tietyn muotoista pulloa perinteisesti käyttäneet tuottajat voi kuitenkaan perustellusti vedota teollisoikeuteen tai kaupalliseen oikeuteen estääkseen toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien viinien tuonnin, jos nämä viinit on pakattu samanlaisiin tai samankaltaisiin pulloihin vilpittömien ja kyseisessä jäsenvaltiossa perinteisesti noudatettujen menettelytapojen mukaisesti.

36 Saksan liittotasavallan hallitus on huomauttanut vielä, että Frankenwein-Frankenland e.V. -niminen saksalainen yhdistys, jonka tarkoituksena on erityisesti suojata *Bocksbeutel*-pullon käyttö yksinoikeudella Frankenissa tuotetun viinin pullotuksessa, on rekisteröinyt 4.6.1978 kuvallisella etiketillä varustettua "alkuperäistä *Bocksbeutel*-pulloa" kuvaavan erottamiskykyisen tunnuksen. Hallitus päättelee tästä, että kyseinen yhdistys on kyseisen teollisen ja kaupallisen oikeuden haltija ja että jos "alkuperäistä *Bocksbeutel*-pulloa" voitaisiin käyttää muualta lähtöisin olevien viinien pakkaamiseen, se vaikuttaisi näin rekisteröidyn merkin arvoon.

37 Tältä osin on aiheellista huomauttaa, ettei sillä, että tuottajayhdistys rekisteröi kuvallisella etiketillä varustettua tietyn muotoista pulloa kuvaavan erottamiskykyisen tunnuksen, tai tällaisesta rekisteröinnistä saatavalla suojalla ole mitään vaikutusta siihen, onko kansallinen säännöstö, jossa saman muotoisen pullon käyttöoikeus rajataan tiettyjen alueiden viinintuottajille, perustamissopimuksen 36 artiklan kannalta perusteltu.

38 Näin ollen kansallisen tuomioistuimen toiseen kysymykseen on vastattava, että perustamissopimuksen 36 artiklaa on tulkittava siten, että sellaisia tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, jotka perustuvat kansalliseen säännöstöön, jossa tietyn muotoisen viinipullon käyttöoikeus annetaan vain tietyille kotimaisille tuottajille tai kauppiaille, ei voida pitää perusteltuina:

- yleisen järjestyksen kannalta riippumatta siitä, liittyykö kyseiseen säännöstöön rangaistusseuraamuksia,

- teollisoikeuksien ja kaupallisten oikeuksien suojelemiseksi sillä perusteella, että kotimaiset tuottajat ovat perinteisesti käyttäneet tällaista pulloa, jos samanlaisten tai samankaltaisten pullojen käyttö on toisessa jäsenvaltiossa sieltä lähtöisin olevien viinien kaupan pitämisessä perinteisesti noudatettujen ja vilpittömien menettelytapojen mukaista.

Oikeudenkäyntikulut

39 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan liittotasavallan hallitukselle, Italian tasavallan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Landgericht München II:n 28.1.1983 tekemällään päätöksellä sille esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että sellaisen kansallisen säännöstön, jossa tietyn muotoisen pullon käyttöoikeus annetaan vain tietyille kotimaisille tuottajille, soveltaminen jäsenvaltiossa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien viinien tuontiin on määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, jos kyseisen tai vastaavan muotoisen pullon käyttö on alkuperäjäsenvaltiossa perinteisesti noudatetun ja vilpittömän käytännön mukaista.**

2) **Perustamissopimuksen 36 artiklaa on tulkittava siten, että sellaisia tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, jotka perustuvat kansalliseen säännöstöön, jossa tietyn muotoisen viinipullon käyttöoikeus annetaan vain tietyille kotimaisille tuottajille tai kauppiaille, ei voida pitää perusteltuina:**

   - **yleisen järjestyksen kannalta riippumatta siitä, liittyykö kyseiseen säännöstöön rangaistusseuraamuksia,**

   - **teollisoikeuksien ja kaupallisten oikeuksien suojelemiseksi sillä perusteella, että kotimaiset tuottajat ovat perinteisesti käyttäneet tällaista pulloa, jos samanlaisten tai samankaltaisten pullojen käyttö on toisessa jäsenvaltiossa sieltä lähtöisin olevien viinien kaupan pitämisessä perinteisesti noudatettujen ja vilpittömien menettelytapojen mukaista.**

Mertens de Wilmars Koopmans Galmot Pescatore

Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Due Everling

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä maaliskuuta 1984.

kirjaajan puolesta
J. A. Pompe
apulaiskirjaaja

J. Mertens de Wilmars
presidentti